

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การจัดการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ผู้เขียน	นายอดิศร เมืองเกียง
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ สุรพล คำรืห์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา คุณค่า ความหมาย ทำนองเพลง และประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในดินแดนล้านนา รวมทั้งศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านใหม่ ตลอดจนประเพณีการตีกลองปู้จาและสภาพปัญหาของการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการเก็บข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบ้านใหม่และประเพณีการตีกลองปู้จา ตลอดจนสภาพปัญหาของการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในชุมชนบ้านใหม่และวิเคราะห์เพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านใหม่ในอดีตมีประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันโกน วันพระ ตลอดช่วงเวลาเข้าพรรษา รวมทั้งในงานเทศกาลประเพณีและพิธีกรรมทางพุทธศาสนา แต่ปัจจุบันพบว่าการตีกลองปู้จาได้ขาดหายไป เหลือเพียงการตีในช่วงเทศกาลและประเพณีสำคัญเท่านั้น โดยเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาไม่ปรากฏมีการตีเลย ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาต่างๆ อาทิ การขาดผู้ถ่ายทอด ขาดผู้สืบทอดการตีกลองปู้จา ขาดการดูแลและรักษากลองปู้จา ตลอดจนอุปสรรคการตีกลองปู้จา และปัญหาด้านงบประมาณที่จะใช้เกี่ยวข้องกับกลองปู้จา

จากการศึกษาบริบททางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนบ้านใหม่ พบว่าชุมชนบ้านใหม่มีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ชุมชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีที่สืบทอดมาแต่อดีต กิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีล้วนประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้ ทำให้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม ส่วนกิจกรรมของชุมชนทางสังคม ก็อาศัยศักยภาพของชุมชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรม ชาวบ้านมีบทบาทในกระบวนการทำกิจกรรมของชุมชนทุกขั้นตอน ชุมชนพยายามและใช้ศักยภาพของตนเองที่มีอยู่นำมาเพื่อค้นหาปัญหา ร่วมแก้ไขปัญหา และพัฒนากิจกรรมภายในชุมชน แสดงออกซึ่งความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ใส่ใจและช่วยเหลือกัน ความร่วมมือในการทำงานของส่วนรวม นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเข้มแข็ง รวมถึงข้อปฏิบัติตน ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมู่บ้าน การดำรงชีวิต ความผูกพันในระบบเครือญาติ การจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ การแสดงออกซึ่งความเคารพ เชื้อถือ และศรัทธาบนพื้นฐานความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณในอุดมคติ ค่านิยมอันเดียวกัน นำมาซึ่งความสงบสุขของชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน

การนำเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนานั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการ ๒ ประการคือ หนึ่ง การฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของภาคประชาชนในชุมชนบ้านใหม่ด้วยการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู้จาภายในชุมชน ที่ชุมชนบ้านใหม่ได้ดำเนินการในช่วงเวลาที่ผ่านมามีอยู่แล้ว ด้วยการฟื้นฟูการตีกลองปู้จาในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา งานประเพณีและกิจกรรมสำคัญของชุมชน ด้วยการ

ฝึกอบรมการตีกลองปี่จระให้กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชุมชน สอง การประสานขอการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเช่นเทศบาลตำบลบ้านใหม่ โรงเรียนชุมชนบ้านใหม่ และวัดบ้านใหม่ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการฟื้นฟูการตีกลองปี่จระต่อไป